

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Helena Ciepla (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tadeusz Domińczyk

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z wniosku T.(...) Spółki Akcyjnej Obszar T.(...) w P.

przy uczestnictwie Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta P., J. P. i M. P.

o wpis, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 5 października 2005 r., kasacji uczestnika postępowania Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta P. od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 29 czerwca 2004 r., sygn. akt II Ca (...),

uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w P. w dniu 11 lutego 2004 r. dokonał w księgach wieczystych:

- Kw. nr (...)2, obejmującej nieruchomość położoną w P. ul. C. o powierzchni 4232m²;

- Kw. nr (...)9, obejmującej nieruchomość położoną w P. o powierzchni 1058m²;

- Kw. nr (...)7, obejmującej nieruchomość położoną w P.- obręb W. o powierzchni 5276m² - wpisu prawa własności na rzecz T.(...) - Spółki Akcyjnej w W. jako następcy prawnego Przedsiębiorstwa Państwowego „P.(...)”. Jako podstawę prawną powołał postanowienie Sądu Rejonowego w P. z dnia 14 marca 2000 r. Sygn. III Ns (...), postanowienie Sądu Rejonowego W. z dnia 13 grudnia 1991 r. Sygn. XVI Ns Rej (...),

Krajowego Rejestru Sądowego – aktualnego odpisu z rejestru przedsiębiorstw z dnia 3 lutego 2004 r. nr KRS (...).

Apelację uczestnika postępowania – Skarbu Państwa Prezydenta Miasta P., Sąd Okręgowy w P. postanowieniem z dnia 29 czerwca 2004 r. oddalił. W motywach stwierdził, że T.(...) S.A. w W. jest następcą prawnym dawnego Przedsiębiorstwa Państwowego Użyteczności Publicznej „P.(...)”, czego skarżący nie kwestionował. Za bezsporne przyjął, że Przedsiębiorstwo to władało wydzielonym mu mieniem należącym do Skarbu Państwa a w wyniku jego przekształcenia w spółkę prawa handlowego (spółkę akcyjną), Skarb Państwa przekazał mu na własność określony majątek państwowy, w tym i nieruchomości. Na podstawie uchwały Nr 22 Rady Ministrów z dnia 18 lutego 1991 r. w sprawie trybu przekształcenia państwowej jednostki organizacyjnej „P.(...)” wydanej na podstawie art. 76 ust. 2 ustawy z dnia 23 listopada 1990 r. o łączności (Dz. U. Nr 86, poz. 504) przeprowadzono inwentaryzację. Stosownie do przepisu art.76 ust. 3 tej ustawy do przekształcenia zastosowano przepisy art. 4 pkt. 3, art. 8 ust. 2 i 3, art. 9 ust. 4, art. 11 i 12 oraz art.44 ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 51, poz. 298), a nie przepisy art. 312 i 313 k.h. Zgodnie z art. 8 powołanej ustawy spółka powstała w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego wstępowała we wszystkie jego prawa i obowiązki wynikające także z decyzji administracyjnych. Skoro decyzją z dnia 30 maja 1992 r. Skarb Państwa przekazał na rzecz T.(...) S.A. nieruchomości składające się z działek nr (...)/2, (...)/3, (...)/4, (...)/5, (...)/6, zatem przeszło na nią prawo własności i została prawidłowo wpisana jako właściciel w wymienionych księgach wieczystych.

Uczestnik – Skarb Państwa Prezydent Miasta P. w kasacji zarzucił naruszenie przepisów art. 233 § 1, art. 626⁸ § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez przyjęcie, że Skarb Państwa przekazał na własność T.(...) S. A. wymienione nieruchomości aktem przekazania nr (...)/92 z dnia 30 maja 1992 r., mimo że akt ten dotyczy przekazania niektórych składników majątku państwowej jednostki organizacyjnej „P.(...) – państwowemu przedsiębiorstwu użyteczności publicznej „Poczta Polska” i uznanie, że łącznie z postanowieniem Sądu Rejonowego w P. z dnia 14 marca 2000 r. sygn. akt III Ns (...), stwierdzającym, że Skarb Państwa nabył przez zasiedzenie prawo własności działek nr (...)/2, (...)/3, (...)/4, (...)/5 i (...)/ 6 z dniem 16 sierpnia 1981 r.- stanowi prawidłową podstawę wpisu prawa własności w księgach wieczystych. W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. nie może odnieść skutku, bowiem nie znajduje potwierdzenia w treści aktu przekazania nr (...) /92 z dnia 30 maja 1992 r. Z treści pkt.2 tego aktu jednoznacznie wynika przekazanie na rzecz T.(...) S.A. prawa własności nieruchomości wyszczególnionych w załączniku nr 2, który obejmuje przedmiotowe działki nr (...) /2, (...) /3, (...) /4, (...) /5 i (...) /6. Natomiast przekazanie prawa własności na rzecz przedsiębiorstwa użyteczności publicznej „Poczta Polska” obejmuje nieruchomości wyszczególnione w załączniku nr 1.

Nie można natomiast odmówić słuszności zarzutowi naruszenia przepisu art. 626⁸ § 2 k. p. c. Przepis ten jest odpowiednikiem art. 46 § 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, a jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 27 kwietnia 2001 r. III CKN 354/00 (OSN 2001/12/183), art. 46 określał kognicję nie tylko sądu wieczystoksięgowego, lecz także sądu drugiej instancji przy rozpoznawaniu apelacji od wpisu. Sąd w obecnym składzie pogląd ten podziela. Ponieważ odpowiednikiem art. 46 powołanej ustawy jest art. 626⁸ § 2 k.p.c., stwierdzić należy, że orzeczenie to zachowało aktualność także po wejściu w życie tego ostatniego przepisu.

Zgodnie z tym przepisem zakres badania sądu rozpoznającego wniosek o wpis do księgi wieczystej jest ograniczony do treści wniosku, treści i formy dołączonych do wniosku dokumentów oraz treści księgi wieczystej.

Według przepisu § 10 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 września 2001 r., w sprawie prowadzenia ksiąg wieczystych i zbiorów dokumentów (Dz. U. Nr 102, poz. 1122) wpis powinien między innymi zawierać treść oraz dane o podstawie wpisu – rodzaj, datę i numer lub sygnaturę dokumentu, przedmiot sprawy oraz nazwę i siedzibę organu, który wydał ten dokument.

Sąd drugiej instancji stosownie do powołanych wyżej przepisów rozstrzyga jedynie, czy wpis lub jego odmowa przez sąd rejonowy pozostaje w zgodzie z prawem w świetle treści wniosku, treści i formy dokumentów stanowiących podstawę wpisu oraz treści księgi wieczystej.

Sąd Okręgowy naruszył przytoczoną regułę zakresu kognicji sądu drugiej instancji w postępowaniu wieczystoksięgowym. Uszło bowiem jego uwagi, że Sąd Rejonowy jako podstawę wpisu T.(...) S.A. w charakterze właściciela w wymienionych na wstępie księgach wieczystych powołał jedynie wyciąg z wykazu zmian gruntowych, postanowienie Sądu Rejonowego w P. z dnia 14 marca 2000 r. Sygn. III Ns (...), postanowienie Sądu Rejonowego W. z dnia 13 grudnia 1991 r. Sygn. XVI Ns Rej (...),

Krajowy Rejestr Sądowy przedsiębiorstw z dnia 3 lutego 2004 r. Zatem Sąd Okręgowy nie był władny, rozpoznając sprawę na skutek apelacji skarżącego, dokonywać oceny zgodności z prawem dokumentu w postaci aktu przekazania prawa własności nieruchomości objętych wymienionymi księgami wieczystymi, który nie stanowił podstawy wpisu dokonanego przez Sąd Rejonowy, a bez powołania tej podstawy nie mógł Sąd Rejonowy wpisać T.(...) S.A. jako właściciela.

Z tych przyczyn zaskarżone postanowienie uchylono i przekazano sprawę Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania (art. 393¹³ w związku z art. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98).